

Mes naudojome Fotosimbolius (www.photosymbols.com) kuriant šį dokumentą.

Sveiki Atvykę į Šiaurinę Jorkšyro Grafystę

Žmonės, kurie atvyko čia iš kitų šalių, galvoja, kad ši informacija padės jums įsikurti naujoje aplinkoje.

Mes tikime, kad žmonės, kuriuos jūs čia sutiksite bus draugiški ir padės jums. Niekas neturi teisės su jumis elgtis blogai arba išskirtinai dėl jūsų rasės, religijos, amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos arba neįgalumo.

Mokymasis anglų kalbos

Pabandykite išmokti anglų kalbą.
Telefonas: 01609 780780 Klauskite
ESOL anglų kalbos kursų arba
ieškokite: www.northyorks.gov.uk

Library

Bibliotekos ir Internetas

Eikite į biblioteką naudotis internetu. Ten jūs galėsite skaityti, kai kuriuos puslapius, gimtąja kalba. Biblioteka galima naudotis nemokamai. Darbuotojai jums tikrai padės.

Bibliotekos turi daug informacijos. Knygas galima skolintis nemokamai. Galbūt rasite knygų gimtąja kalba. Paklauskite darbuotojų.

Tel: 01609 780780, internetinis puslapis: www.northyorks.gov.uk. Čia galite rasti savo artimiausią biblioteką.

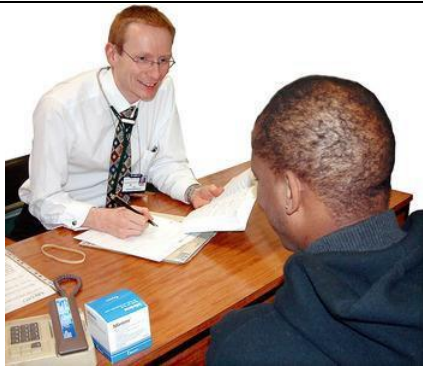
Meeting Room

Pagalba susikalbant

Jeigu jūsų anglų kalba nėra pakankamai gera ir jums reikia susikalbėti su žmonėmis valstybinėse įstaigose - pasakykite kokia kalba kalbate. Darbuotojai bandys atrasti vertėją. Tai gali užimti šiek tiek laiko.

Jeigu jums reikia perskaityti ką nors, o jūsų anglų kalba nėra pakankamai gera, pasakykite tai aptarnaujančiam personalui. Jie galbūt išvers dokumentą į jūsų kalbą arba pasakys ką jums reikia žinoti kitais būdais.

Valstybinės aptarnavimo įstaigos apima vyriausybę, savivaldybę, mokyklas, ligonines, policiją ir darbo biržą.

Sveikata

Dauguma žmonių, kurie čia gyvena, gali nemokamai naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis. Svarbu turėti vietinį šeimos gydytoją (GP). Eikite į artimiausią polikliniką ir paprašykite, kad jus ten užregistruotų.

Jūs galite skambinti tiesiogiai į Nacionalinį Sveikatos Priežiūros Centrą (NHS) bet kuriuo metu, telefonu 111. Jeigu jums reikia vertėjo, pasakykite kokia kalba kalbate. Jums patars ir padės gauti reikiamą pagalbą.

Jeigu jūs arba kas nors kitas labai sunkiai susirgo ir jūs manote, kad gyvybė yra rizikos zonoje-skambinkite 999 ir kvieskite Greitąją pagalbą. Skambinant telefonu 999 mokėti nereikia.

Dantų priežiūra

Skambinkite telefonu 111, kad rastumėte dantistą. Dauguma suaugusiųjų moka už dantų gydymą. Dantų priežiūra yra nemokama vaikams iki 16 metų, ir iki 18m., jeigu jie pilnu krūviu lanko mokyklą arba koledžą.

Policija

Šiaurės Jorkšyras yra saugi vieta gyventi. Policija daro viską, kad būtų saugu. Informuokite juos, jeigu kas nors atliktų nusikaltimą jūsų atžvilgiu.

Kritiniu atveju skambinkite 999 ir kvieskite policiją. 999 yra nemokama telefono linija. Kritinis atvejas yra tada kai kas nors yra pavojuje arba rimtas nusikaltimas yra įvykdytas. Kitais atvejais pasikalbėti su policija galima paskambinus 101. Daugiau informacijos galima rasti:

www.northyorkshire.police.uk

Pasakykite policijos darbuotojams jeigu jus sužeidė, jeigu jums grasina arba gąsdina dėl to, kad esate iš kitos šalies, turite neįgalumą arba esate kitokių religinių įsitikinimų. Tai vadinama "Netoleruok Nusikaltimo". Tokie veiksmai prieštarauja įstatymams ir policija nori juos sustabdyti .

Įstatymams prieštarauja ir smurtas šeimoje. Jūs sulauksite pagalbos išsikraustant, jeigu kas nors šeimoje prieš jus naudotų smurtą. Šeimyninio Smurto Pagalbos Linija veikia bet kuriuo paros metu. Skambinkite 0808 2000 247 arba kreipkitės į policiją.

	<p>Gaisrinės paslaugos</p> <p>Jeigu esate patalpose kurios dega, bėkite iš jų jeigu galite, skambinkite 999 ir kvieskite Gaisrinę. Jeigu matote degantį namą arba nekontroliuojamą ugnį prie pastato, skambinkite 999. Telefono linija 999 yra nemokama.</p>
	<p>Vairavimas</p> <p>Kad galėtumėte vairuoti Jungtinėje Karalystėje (UK), turite turėti pripažintas vairavimo teises. Peržiūrėkite važinėjimo automobiliais sekciją www.gov.uk ir raskite ar jūsų teisės yra galiojančios. Ten taip pat galite sužinoti kaip įsigyti vairavimo teises arba jas pasikeisti.</p> <p>Jūs privalote turėti, tinkamą savo automobiliui, draudimą .</p> <p>Jūs privalote mokėti automobilio mokesčius ir įsigyti sertifikatą liudijantį jūsų mašinos techninį pajėgumą (MOT), jeigu mašina yra senesnė nei 3 metai.</p> <p>Reikia žinoti:</p> <p>Vairuokite kairėje kelio pusėje.</p> <p>Duokite kelią atvažiuojančiam iš dešinės kelio žiedinėje sankryžoje .</p> <p>Nevairuokite išgėrę alkoholio arba jeigu naudojate vaistus/narkotikus.</p> <p>Nesinaudokite mobiliuoju telefonu kai vairuojate.</p>

	<p>Nevairuokite greičiau negu numatyta taisyklėse.</p>
 <p>The image shows a man in a dark jacket and a woman in a black suit standing together, looking at a framed picture of a house and a model of a multi-story apartment building. They appear to be in a discussion about housing options.</p>	<p>Kur apsigyventi</p> <p>Privačių namų/butų savininkai bei socialiniai šeiminkai išnuomoja gyvenamąsias patalpas. Savivaldybės ir Apygvendinimo asociacijos yra socialiniai namų šeiminkai. Vietinė Apygarda arba rajono Savivaldybė gali patarti jums gyvenamųjų patalpų klausimais.</p> <p>Apygarda arba miesto taryba gali padėti jums jeigu jūsų namų šeiminkas jus vargina arba jeigu jūsų nuomojamos patalpos yra netinkamos gyventi sveikai ir saugiai.</p> <p>Apygarda arba Savivaldybė gali padėti jums ir daugiau: tai priklauso nuo emigracijos statuso išsiaiškinimo.</p> <p>Pažiūrėkite šį žemėlapij apačioje ir sužinokite kuriai Apygardos Savivaldybei jūs priklausote.</p>
	<p>Komunaliniai mokesčiai</p> <p>Jums tikriausiai reikės mokėti komunalinius mokesčius (Council Tax) Savivaldybei.</p> <p>Pažiūrėkite į žemėlapij apačioje ir sužinokite kokios Apygardos Savivaldybei jūs priklausote.</p>

Council Tax

Šiukšlių atsikratymas

Apygarda arba Savivaldybė pasirūpins buitinių atliekų išvežimu nuo jūsų namų reguliariai. Jie taip pat pasirūpins ir tomis šiukšlėmis kurios bus perdirbamos. Jums reikės sudėti skirtingų rūšių atliekas į skirtingas dėžes arba konteinerius.

Pasiklauskite kaimynų arba savivaldybės į kokius konteinerius įvairias atliekas išskirstyti, ir kada jos bus išvežamos. Pažiūrėkite į žemėlapij apačioje ir sužinokite kokios Apygardos Savivaldybei jūs priklausote.

Jūs negalite mėtyti šiukšlių gatvėse, surūkytų cigarečių galų taip pat. Jūs negalite šiukšlių numesti ar išversti bet kur.

Televizijos žiūrėjimas

Jūs turite turėti galiojančią licenziją televizijos programoms žiūrėti ir jas įrašinėti. Jums reikia licenzijos norint žiūrėti programas naudojantis televizoriumi, kompiuteriu, mobiliu telefonu, žaidimų konsolėmis, skaitmeninėmis dėžėmis, arba DVD/VHS rašytuvais.

Jūs galite susimokėti už TV licenziją įvairiais būdais. Pavyzdžiui, artimiausiame pašte. Daugiau pasidomėkite: www.tvlicensing.co.uk

Registruojant gimimą

Jeigu jums gimė kūdikis Jungtinėje Karalystėje, jūs privalote nueiti į Registracijos Biurą ir užregistruoti gimimą per 42 valandas. Užregistravimo paslauga yra nemokama. Kai tai padarysite, ten pat, galite paklausti apie kitas galimas paslaugas gimus kūdikiui.

Paskambinkite Apskritis Savivaldybei telefonu: 01609 780780 ir ataskite artimiausią tarnybą užsiregistravimui arba apsilankykite svetainėje: www.northyorks.gov.uk

Pagalba su mažais vaikais

Vaikų centrai (Children's Centres) padeda tėvams, globėjams ir jų vaikams iki 5 metų. Tai puikios vietos visiems susitikti ir užmegzti draugiškus santykius.

Paskambinkite Apskritis Savivaldybei telefonu: 01609 780780 ir sužinokite kur yra jums artimiausias Vaikų Centras arba apsilankykite svetainėje:

www.northyorks.gov.uk

Mokykla

Visi vaikai nuo 5 metų iki 17m. privalo eiti į mokyklą. Dauguma vaikų pradeda mokyklą nuo 4 metų. Mokyklos yra nemokamos. Jums gali prireikti nupirkti mokyklinę uniformą.

Savivaldybė jums padės atrasti mokyklą jūsų vaikui. Skambinkite telefonu: 01609 780780 arba apsilankykite:

www.northyorks.gov.uk

Socialinė pagalba

Kai kuriems žmonėms reikalinga pagalba kasdieniniame gyvenime, kad išliktų saugūs. Vaikams, pagyvenusiems žmonėms arba invalidams gali būti suteikta pagalba.

Kreipkitės į Savivaldybę tel: 01609 780780 arba ieškokite daugiau informacijos internetinėje svetainėje:
<http://www.northyorks.gov.uk/article/23004>

Mes galime jums padėti rasti reikiamą informaciją. Kartais galime suteikti paramą/pagalbą arba sumokėti už pagalbą kitiems žmonėms.

Darbas

Taisyklės apie įsidarbinimą Jungtinėje Karalystėje yra komplikotos. Darbdavys turi patikrinti ar jūs galite dirbti. Šveicarijos piliečiams ir gyventojams iš daugumos Europos ekonominės zonos erdvės šalių, galima dirbti Jungtinėje Karalystėje. Žmonėms iš kitų šalių įprastai taikoma speciali balų sistema. Daugiau informacijos rasite puslapyje:

www.ukba.homeoffice.gov.uk

	<p>Kad galėtumėte dirbti Jungtinėje Karalystėje reikia turėti Valstybinio Socialinio Draudimo Numerį (National Insurance Number). Paskambinkite į darbo biržą 0345 600 0643 ir gaukite jį.</p> <p>Paskambinę į Darbo užmokesčio ir Darbo teisių pagalbos liniją tel: 0800 917 2368 galite pasidomėti apie:</p> <ul style="list-style-type: none">• užmokesčio minimumą• darbus žemės ūkyje• įdarbinimo agentūras• darbo valandas• darbdavius <p>Paskambinkite į ACAS tarnybą tel: 0300 123 1100 visais kitais klausimais apie darbus ir įstatymus.</p> <p>Darbo užmokesčio ir Darbo teisių, bei ACAS tarnybos gali su jumis susikalbėti daugybę skirtingų kalbų.</p>
	<p>Pinigai ir Nauda</p> <p>Gana komplikotos taisyklės yra nustatytos, pretenduojantiems į pašalpas. Skirtingos taisyklės yra taikomos tiems kurie atvyko iš Europos ekonominės zonos erdvės ir visų kitų šalių. Taisyklės keičiasi tiems žmonėms kurie šioje šalyje pradirbo kurį laiką.</p>

Benefits

Jobseekers Allowance

Jeigu jūs turite leidimą gyventi čia, bet jums buvo pasakyta, kad jūs “negalite naudotis viešosiomis paslaugomis”, jūs negalite reikalauti daugumos pašalpų, mokesčių kreditų, ar gauti pagalbos būsto išlaidoms. Daugiau informacijos apie pašalpas rasite: www.gov.uk.

Jūs galite gauti nemokamus patarimus iš Piliečių Konsultavimo Biuro (CAB- Citizens Advice Bureau). Jų svetainė www.adviceguide.org.uk turi daug patarimų skirtingomis kalbomis. Jūs taip pat galite nueiti į vietinį CAB biurą. Adreso ieškokite internetinėje svetainėje arba pasiklauskite bibliotekoje, kur yra artimiausias biuras. Jūs taip pat galite paskambinti CAB tel: 03444 111 444. Gali būti, kad jums duos kitą telefono numerį.

Siaures Joksyro grafystes Apskritis Savivaldybių plotai rodantys
Rajono Savivaldybių ribas.

